

מדיניות השקעות אחראיות של חטיבת ההשקעות של קבוצת הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים

קבוצת הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן "הראל" או "הקבוצה") היא אחת מבין קבוצות הביטוח הגדולות בישראל. הקבוצה הינה משקיע מוסדי גדול, ומתוקף כך הינה בעלת השפעה על המשק הישראלי בכלל, ורווחתם ארוכת הטווח של פרטים בחברה הישראלית ושוק ההון המקומי בפרט. חטיבת ההשקעות בקבוצה מנהלת את כל כספי העמיתים במוצרי חסכון ארוך הטווח (פוליסות חיסכון, קופות גמל, קרנות פנסיה, ביטוחי מנהלים ומוצרי חיסכון נוספים) ואת ההון העצמי של הקבוצה (להלן "נוסטרו") באמצעות מגוון אפיקי השקעה בישראל ומחוץ לישראל.

הנהלת הקבוצה ועובדיה ערים לכובד האחריות המוטל עליהם כלפי העמיתים, כלפי החברה וכלפי המשק הישראלי. מתוך מחויבות ותחושת אחריות, וכן בהתאם לרגולציה בנושא מצד רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון, החליטה חטיבת ההשקעות לאמץ מדיניות השקעות אחראיות (Responsible Investments) תוך שילוב שיקולים בנושאי סביבה, חברה וממשל תאגידי נאות (להלן "ESG")¹ בניהול השקעותיה וניהול הסיכונים. מסמך זה מפרט את מדיניות ההשקעות האחראיות של חטיבת ההשקעות בהראל, כלומר, את האופן שבו שיקולי ESG ישולבו בניהול ההשקעות.

פעילות עסקית מכל סוג טומנת בחובה אתגרים שונים. על מנת לצמוח באופן עקבי, על החברה להתנהל באופן מסודר ואפקטיבי בסוגיות סביבתיות, חברתיות ובממשל תאגידי, כולל התייחסות לנושאים של שינויי אקלים, בטיחות עובדים, בריאות הציבור, פרטיות, סיכונים טכנולוגיה, סייבר, ואתיקה. ניהול אפקטיבי כאמור, יכול למזער חשיפה לגורמי הסיכון הללו ואת הנזקים הפוטנציאליים הטמונים בהם. חטיבת ההשקעות רואה בהשקעות אחראיות נדבך נוסף בניהול סיכונים ההשקעות ובמאמץ למקסם את היחס בין תשואה לבין סיכון.

חשיבה זו לוקחת חלק בהערכת השקעות עתידיות וקבלת החלטות בנוגע להשקעות קיימות. אנו נשאף להשקיע בחברות ומיזמים בהם סיכונים אלו מנוהלים לדעתנו בצורה נכונה ומושכלת.

שילוב שיקולי ESG בפעילות חטיבת ההשקעות – ESG Integration

האסטרטגיה המובילה שנבחרה לשילוב שיקולי ESG בתהליכי העבודה של חטיבת ההשקעות היא אסטרטגיה של אינטגרציה – ESG Integration. מדובר באסטרטגיית ניהול השקעות, אשר במסגרתה יצורפו לכלל המדדים והשיקולים הפיננסיים המקובלים גם מדדי ESG. בחינת אופן ניהול היבטי ה-ESG תבוצע בהתאם לרמת המהותיות שלהם לכל סקטור ולכל השקעה ספציפית, באמצעות בחינת מדדים מובנים וברי השוואה, באופן יחסי לחברות מקבילות ולהתנהלות המומלצת בתחום. גישה זו תיושם בהדרגה בתהליכי קבלת החלטות בחטיבה – החל מניהול תמהיל ההשקעות, כניסה להשקעות חדשות, שינוי היקפי ההשקעות באחזקות קיימות, קביעת תנאי ההשקעה, וכן הערכת הסיכונים.

הבחינה תבצע על פי הערכת סיכונים ואופן ניהולם על ידי חברת המטרה. במסגרת זו, אומצו מדדים כמותיים שיאפשרו השוואה וסקלול לכדי הערכת ESG כללית של חברות המטרה (מהפרספקטיבה של הראל כמשקיע), בהתאם לערכי החברה, גורמי הסיכון המהותיים וההתנהלות המקובלת בתחום.

על מנת ליישם מדיניות זו, ובמטרה לאפשר לחטיבת ההשקעות לקבל החלטות מושכלות על בסיס מידע מהימן, התקשרה הראל עם חברת Greeneye ESG Ltd ("גרינאיי") ועם חברת Moody's ESG ("מודיסי")

¹ ESG = Environmental, Social, Governance

אשר מספקות מערך מידע מקיף ורחב על החברות הישראליות ועל החברות הגלובאליות, בהתאמה. המתודולוגיות המוטמעות במערכות המידע של גרינאיי ומודיס משקללות את התנהלות החברות בעשרות קריטריונים (לרבות בנושא סיכוני אקלים), תוך מתן משקלות שונים לרמת מהותיות שונה לנושאים במגזרים השונים. מקורות המידע של מערכות אלה מתבססים, בין היתר, על מידע ציבורי שהחברות מפרסמות על עצמן; מענה של החברות כתגובה על פרופיל ה-ESG שנבנה עליהן, וכן מידע על אירועים חריגים של החברות, המפורסמים בעיתונות ובקרב ארגונים סביבתיים וחברתיים.

בחינת ההתייחסות לנושא ה-ESG בהשקעות שאינן סחירות (כגון, אשראי, פרייבט אקוויטי (PE) ונדל"ן) תיעשה, ככלל, על ידי שאלונים ייעודיים לנושא שיופנו לחברות/קרנות המטרה ו/או באמצעות אמצעים אחרים, אשר יותחו על מנת לתת את התמונה בקשר להתנהלותם בהיבטי ESG.

על ידי שקלול כלל המדדים וניתוח הנתונים עליהם התבססו מדדים אלו, יוכלו האנליסטים ומנהלי ההשקעות של החטיבה להעריך את מידת ניהול הסיכונים של חברת המטרה, בהתאם להיקף וסוג החשיפה של חברת המטרה לסיכוני ESG. בהתאם, הראל תשאף שהחברות בהן היא משקיעה ינהלו את סיכוני ה-ESG המהותיים להן, יפעלו בשקיפות מול מחזיקי העניין - יפרסמו מידע ונתונים אודות פעילותן, ההשפעה שלהן על הסביבה והחברה, מנגנוני הממשל התאגידי וההתנהלות מול העובדים.

אנו קוראים לחברות לקחת בחשבון את צרכי כל מחזיקי העניין שלהן בתכנון, ניהול ותפעול הפעילות העסקית שלהן, ולהתחשב בסטנדרטים הבינלאומיים הרלוונטיים אליהן. זאת, במטרה לייצר ערך ארוך טווח ובר קיימא.

מושג ה-ESG מכסה סוגיות רבות ומגוונות מאוד, אשר רמת הרלוונטיות שלהן לכל מגזר עשויה להיות שונה מאוד..

נציין מספר סוגיות בכל אחד מתחומי הסביבה, חברה וממשל תאגידי אשר עשויות להיות רלוונטיות בעת בחינת השקעות:

- **קיימות סביבתית:** התחום הסביבתי בוחן את האופן בו החברה מנהלת את היחס שלה אל הסביבה בה היא מתקיימת, ובכלל זה כיצד תהליכי תפעול שונים כגון ייצור, הובלה, מימון וכו' משפיעים על הסביבה, ועלולים לפגוע במשאבי טבע לאורך זמן, וכיצד חברות עלולות להיפגע עקב השפעתן זו, וכן עקב צעדים שונים אשר עשויים להינקט כנגד התחום שבו הן פועלות במסגרת הטיפול במשבר האקלים. במסגרת זו, ניתן למנות:
  - היערכות לסיכוני משבר אקלים - תחום אשר היקפי הרגולציה העוסקת בו הולכים וגדלים ברחבי העולם;
  - הקטנת ההשפעה הסביבתית מפסולת שנוצרת בתהליכי תפעול ו/או בתהליכי העבודה של החברה – כולל התייחסות לפעילויות שנעשות בחברה, קביעת יעדים כמותיים ודיווח;
  - הקטנת ההשפעה הסביבתית מזיהום אוויר ומים, וכן ניהול השפעות המוצר על הסביבה.
- **אחריות חברתית:** תחום זה בוחן את האופן שבו פעילותה העסקית והתפעולית של חברת המטרה משפיעים על פיתוח חברתי-כלכלי של קהילות אנושיות המושפעות ממנו (לרבות הציבור, העובדים, הלקוחות וכו'), שמירה על זכויות האדם בהן, וקידום מטרות ציבוריות. במסגרת זו, ניתן למנות:
  - בחינת יחסי העבודה, ובכלל זה, ביו היתר, התחייבות ליחסי עבודה תקינים מול עובדים, קיום תוכניות לאיזון עבודה/פנאי, קיומו של בעל תפקיד הממונה על יחסי עבודה ודיווח על תוכניות לרווחת העובדים; בטיחות עובדים, וכן התייחסות למגוון תעסוקתי, אי-אפליה ושוויון הזדמנויות;
  - שמירה על פרטיות המידע, וכן התייחסות לסיכונים טכנולוגיים וסיכוני סייבר, ובכלל זה, קיומם של תקנים חיצוניים הרלוונטיים לפעילות החברה, תהליכים שנעשו בחברה בנושא, ומינוי של מנהל ייעודי לתחום זה; בכלל זה נציין כי גרינאיי משלבת באופן הדרגתי שיקולים הקשורים לבינה מלאכותית במסגרת המודל, בדגש על זיהוי וניהול סיכונים והשפעתם על היבטי סביבה, חברה וממשל תאגידי, וזאת בהתאם להתפתחות התחום, לרגולציה הרלוונטית ולשיקול דעת מקצועי.
  - ניהול השפעות חברתיות של המוצר, ובכלל זה, זיהוי ההשפעות, קיומה של אסטרטגיה בנושא, שיתוף פעולה והתייעצות עם גופים חיצוניים בנושא, וכן דיווח כמותי על יישום האסטרטגיה לניהול ההשפעות החברתיות בשיווק המוצר.
- **ממשל תאגידי:** תחום זה מתייחס למנגנוני הניהול של החברות ואמור להבטיח ניהול אפקטיבי שמייטב עם כל מחזיקי העניין ומאזן בין יעדים ארוכי וקצרי טווח. במסגרת זו ניתן למנות:
  - אתיקה, שקיפות והוגנות בהתנהלות העסקית השוטפת מול כלל מחזיקי העניין;

- ניהול אפקטיבי של הדירקטוריון, שכן דירקטוריון פעיל ועצמאי מסייע להצלחה של החברה בהצבת יעדים ובהשגתם;
- שמירה על שוויון זכויות לכל בעלי המניות, ובמיוחד הגנה על זכויות בעלי מניות המיעוט, כך שעמדתם תקבל ייצוג הולם והתייחסות.

מדיניות זו הינה דינמית ובדומה לכל מדיניות אחרת, תבחן באופן תקופתי על מנת להבטיח זיהוי סיכונים מתפתחים נוספים, ככל שאלה יהיו מהותיים עבור הראל כמשקיע, בהתאם לשינויים בפורטפוליו או בשל התפתחויות בשוק.

יודגש כי מתוך אחריות כלפי העמיתים, החברה בחרה שלא להימנע באופן גורף מהשקעה בסקטור עסקי מסוים. החברה שומרת לעצמה את הזכות שלא להשקיע בחברות שימצאו כאלו שאינן בנות קיימא ואינן עומדות בסטנדרטים הנדרשים בתחומי ה-ESG, ככל שהזדמנויות השקעה כאלו יעלו.

מעורבות (Engagement)

נוסף על אסטרטגיית ESG integration המובילה (שתוארה לעיל), אסטרטגיה נוספת שאנו נוקטים בה במסגרת מדיניות זו היא מעורבות בחברות ישראליות שבהן יש לנו ערך מוסף ויכולת השפעה. אנו מקדמים את הבעלות האקטיבית (Active Ownership) על ידי מעורבות בחברות, במטרה לקדם ניהול אפקטיבי של תחומי ESG בחברות המטרה. זאת, מתוך הבנה שניהול היבטי ESG הוא תהליך ארוך טווח וחלק מאחריותנו כמשקיע היא להניע אותן לפעולה בהקשר זה. מטרתה של אסטרטגיה זו היא לייצר דיאלוג מתמשך עם החברות בנוגע לתחומים אלו, ולהציג להן את הציפיות שלנו כבעלי מניות ו/או כמחזיקי אג"ח בהקשר לניהול מתקדם של סיכונים סביבה ואקלים, סיכונים חברתיים וסיכונים אתיקה וממשל תאגידי. כמו כן הצבעותינו באסיפות כלליות יהיו מכוונות, בהתאם לרלוונטיות, לקידום ניהול אפקטיבי של סיכונים ESG תוך הידברות והעלאת המודעות של החברה לחשיבות התחום.

יישום המדיניות

יישום מדיניות זו היא באחריות הגורמים הרלוונטיים בחטיבת ההשקעות המחויבים ליישום עקרונותיה בעבודתם. ועדת ההשקעות תפקח על יישום המדיניות והעמידה בה על ידי החטיבה. כמו כן, ועדת ההשקעות תבחן באופן תקופתי באמצעות חטיבת ההשקעות ואגף ניהול סיכונים את הצורך בעדכון המדיניות, ככל שיידרש.

יובהר, ככל שהראל תתקשר עם מנהל השקעות חיצוני עבור השקעות בקבוצה, היא תבחן את האופן שבו הוא מנהל את סיכונים ה-ESG בקשר עם השקעותיו, בטרם ההתקשרות מולו, כמו גם במהלכה ככל שיידרש.

מדיניות זו תחול על כל אפיקי ההשקעה בהן פועלת חטיבת ההשקעות בהראל (סחירים ולא סחירים כאחד), הן ביחס לכספי העמיתים והן ביחס לכספי הנוסטרו. בפרט, מדיניות זו תיושם ביחס לאפיקי ההשקעה הבאים: נכסים סחירים בישראל, נכסים סחירים בחו"ל, אשראי לא סחיר, נכסי נדל"ן, השקעה בחברות פרטיות וקרנות PE.

מדיניות זו תיושם בהשקעות בישראל, וכן בהשקעות מחוץ לישראל (בחברות הנסחרות בארה"ב ובאירופה), וכן בקשר להשקעות שאינן סחירות כמפורט לעיל, והכל בהתאם לספי המהותיות שאושרו על ידי ועדת ההשקעות.

אנו מאמינים כי יישום המדיניות במסגרת הפורטפוליו יבטיחו עבור הראל ועבור העמיתים שגשוג וצמיחה יציבים וארוכי טווח.